

17.4.2018

Eduskunta
siv.@eduskunta.fi

Asia: OAJ:n lausunto, HE 41/2018/vp
Viite: Kuuleminen 18.4.2018

Lukion kehittäminen on tärkeää ja uusi laki on tarpeellinen

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ pitää lukion kehittämistä tärkeänä ja tukee uuden lukiolain säätämistä. Uuden lain valmistelu on tehty huolellisesti, laajasti eri tahoja kuunnellen ja valmisteluun osallistaen. Niinpä lopputuloskin on pääosin erittäin hyvä.

Opinto-ohjauksen tehostamisella ja erityisopetuksen saamisella lukiolakiin on laaja kannatus

Lukuisat selvitykset lukioiden opinto-ohjauksen tilasta ovat osoittaneet opiskelijoiden saaman henkilökohtaisen opinto-ohjauksen liian vähäiseksi. Uuden lain myötä asiaan saadaan vihdoin korjaus, mikä on erinomainen asia. Uusi laki tuo mukanaan myös erityisopetuksen lukioon. Tähän asti opiskelijat ovat olleet eriarvoisessa asemassa, kun osa koulutuksen järjestäjistä on erityisopetusta antanut, mutta osa ei. OAJ:n 6.4.2018 julkistama selvitys osoittaa, että runsas viidennes lukioista ei tarjoa opiskelijoille mahdollisuutta erityisopettajan antamaan erityisopetukseen. Saman selvityksen mukaan niissäkin lukioissa, joissa erityisopetusta on saatavilla, on puutteita sen resursseissa. Uuden lain myötä tämäkin epäkohta poistuu (Lukiolakiesitys § 25 ja 28).

Lukion profiilin kirkastaminen korkeakouluysteistyötä tehostamalla on perusteltua

OAJ pitää hyvänä, että lukioiden ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä on uudessa laissa tehostettu. Ratkaisu selkiyttää lukion kuvaa korkeakouluopintoihin valmistavana koulutusväylänä. Toteutuakseen käytännössä laki tarvitsee tukitoimia, joita OKM onkin luvannut järjestää (Lukiolakiesitys § 13 perustelut).

Kaikkea ei ole lähdetty muuttamaan, mikä on järkevää

Luokattoman lukion kannalta keskeinen asia, opiskeluajalla variointi on säilynyt, eikä hyvin toimivia, kurinpitoon liittyviä pykäläitä ole muutettu. Ratkaisut ovat lukion toiminnan kannalta perusteltuja (Lukiolakiesitys § 23 sekä § 41-48). OAJ pitää hyvänä asiana myös sitä, ettei tässä yhteydessä ole lähdetty tekemään muutoksia lukion oppiaineitten välisiin suhteisiin eli ns. tuntijakoon.

17.4.2018

Rajaton ylioppilaskirjoitusten uusimismahdollisuus ei ole toimiva ratkaisu

OAJ kannattaa ylioppilastutkinnon kehittämistä pohtineen työryhmän Gaudeamus igitur-raportin yksimielistä asiantuntijatyöryhmän esitystä, jonka mukaan hyväksytyn kokeen uusimismahdollisuuksia lisättäisiin nykyisestä yhdestä uusimiskerrasta kahteen uusintakertaan. OAJ pitää opiskelijan omana etuna sitä, että kokeeseen valmistaudutaan huolella. OAJ pelkää, että kokeiden uusiminen useita kertoja viivästyttää siirtymistä jatko-opintoihin, mikä ei ole opiskelijan, eikä yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaista (Lakiesitys ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta § 6 a).

Lukiokoulutuksen suurin haaste on riittämätön rahoitus

OAJ muistuttaa, että edellisellä hallituskaudella lukiokoulutukseen tehdyt valtionosuusleikkaukset ovat iso hidaste ja jopa este lukion kehittämiselle. Lukiokoulutuksen todelliset vuotuiset kustannukset ovat jopa tuhat euroa suuremmat opiskelijaa kohden kuin valtionosuus on. Tämä on saattanut koulutuksen järjestäjät eriarvoiseen asemaan, kun osa voi maksaa erotuksen omalla rahoituksellaan ja osalla ei ole tätä mahdollisuutta tai halua menetellä niin. OAJ selvitti valtionosuusleikkauksien vaikutuksia lukioiden toimintaan ja 6.4.2018 julkistettujen tulosten mukaan olivat ryhmäkoot kasvaneet kipurajoille ja valinnaisuutta oli vahvasti supistettu.

Lukion kehittämistä on tuettava ja jatkettava myös uuden lain säätämisen jälkeen

OAJ kannattaa lukiokoulutuksen kehittämistoimien jatkamista uuden lukiolain säätämisen jälkeenkin. OAJ on opetus- ja kulttuuriministeriölle mm. esittänyt, että lukiokoulutuksen laatua kehitettäisiin laatimalla lukiokoulutusta varten laatukriteerit. Kriteerit olisivat lukiokoulutuksen järjestäjille kehittämisen välinen ja niistä olisi myös apua lukiokoulutuksesta tehtäviä arviointeja toteutettaessa. Seuraavan hallituskauden keskeiseksi tehtäväksi jää lukiokoulutuksen rahoitusvajeen korjaaminen.

Lopuksi

Edellä esitettyyn viitaten OAJ siis kannattaa uuden lukiolain säätämistä, mutta esittää, että ylioppilastutkinnon järjestämistä koskevan lakiesityksen § 6 a:n kohtaan tehtäisiin muutos, jossa hyväksytyn kokeen uusiminen rajattaisiin asiantuntijatyöryhmän yksimielisen ehdotuksen mukaisesti kahteen uusimiskertaan.

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ

Heljä Misukka
koulutusjohtaja

Olavi Arra
erityisasiantuntija